

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA – REPUBLIC OF KOSOVO

Imajući u vidu načela, vrednosti i institucionalne odgovornosti utvrđene Ustavom Republike Kosova, Zakona o opštim izborima, Krivičnog zakonika, Zakonika krivičnog postupka i drugih relevantnih zakona;

Odlučni da se poštuju, štite i promovišu osnovna prava i slobode građana garantovanih Ustavom;

Poštujući principe slobodnih i pravednih izbora, efikasnost u tretiranju i efikasno rešavanje kršenja i slučajeva u vezi izbore, kao i demokratske vrednosti Republike Kosova, institucije u nastavku:

1. Centralna izborna komisija (CIK);
2. Policija Kosova (PK);
3. Državni tužilac (DT);
4. Izborna komisija za žalbe i prigovore (IKŽP);
5. Sudski savet Kosova (SSK).

potpisuju ovaj:

MEMORANDUM SARADNJE

O izbornom procesu

Član 1 – Svrha

Svrha ovog memoranduma jeste da se poveća nivo saradnje i kontinuirane institucionalne koordinacije između CIK, PK, DT, IKŽP, i SSK (dalje odnosi se na "stranke potpisnice"), o sprečavanju kršenja zakona kao i istrage, gonjenje i efikasno suđenje svih slučajeva koji su u suprotnosti sa zakonom, izbornim pravilima ili krivična dela protiv prava glasa u svim fazama izbornog proc

Član 2 – Objektivni

Putem ovog memorandum, stranke potpisnice imaju za cilj postići ove objektivne:

1. Sprečiti kršenje zakona i izbornih pravila kao i istragu, gonjenje i suđenje lica koji su počinili krivična dela protiv prava glasa;

1. Koordinirati međuinstitucionalne aktivnosti za efikasno i transparentno rešavanje slučajeva vezanih za izbore;

Član 3 – Obaveze potpisnika

Stranke potpisnice angažuju se aktivno tokom svih faza izbornog procesa da bi ispunili sve obaveze utvrđene ovim memorandumom, uključujući i dodatak /prilog/ ovog memoranduma kao i staviti na raspolaganju ljudski potencijal i dovoljno kapaciteta kako bi ispunili obaveze koje proizilaze iz ovog memoranduma.

Član 4 - Obaveze Centralne izborne komisije

CIK će saradivati sa potpisnicima ovog memoranduma, pružajući materijalne dokaze za rešavanje slučajeva koji se odnose na izborni proces, u skladu sa Zakonom o opštim izborima, tokom svih faza izbornog procesa.

Član 5 – Obaveze Policije Kosova

1. Za operativnu akciju tokom izbornog procesa, PK će staviti na raspolaganju dovoljno ljudskih i tehničkih kapaciteta u cilju sprečavanja i borbe protiv bilo kakvih nepravilnosti koji su u suprotnosti javnog reda i mira ili zakonima koji se primenjuju na izborima, kao i pokušaja da izvrši ili je počinio krivično delo ili bilo koju drugu nezakonitu radnju koja bi mogla da ugrozi tok izbornog procesa u svim njegovim fazama;
2. PK će odgovoriti naređenjima tužilaca na efikasan način kao i zahtevima drugih institucija, uključujući i žalbe građana;
3. PK će koordinirati aktivnosti sa strankama potpisnica za preduzimanje mera i radnji u skladu sa Zakonom o opštim izborima, kako bi se garantovala sigurnost tokom izbornog procesa. Osim svojih dužnosti, PK će odmah obavestiti DT za procesuiranje hitnih predmeta po uputstvima DT, evidentiranje potrebnih dokaza za istragu i uspešno i efikasno gonjenje krivičnih dela počinjenih tokom izbornog procesa.

Član 6 – Obaveze Državnog tužioca

1. Osnovna tužilaštva će poslati CIK-u sve informacije za sve osobe optužene i koji su bili pod istragom od strane Tužilaštva Kosova u vezi izbornog procesa;
2. Aktivno i bez odlaganja, DT će preduzeti aktivnosti i mere, tokom svih faza izbornog procesa, u istrazi i krivičnom gonjenju svih onih koji su u suprotnosti sa odredbama Krivičnog zakonika u vezi krivičnih dela protiv prava glasa i svih drugih oblika kriminala koji se odnose na izborni proces;
3. Državno tužilaštvo u saradnji sa CIK će organizovati obuku o krivičnim delima protiv prava glasa za sve tužioce koji su određeni da dežuraju i budu odgovorni tokom izbornog procesa;
4. Državno tužilaštvo će angažovati u radu sve Glavne tužioce i tužioce Osnovnih tužilaštava zajedno sa ostalim pomoćnim osobljem na dan izbora da rade u isto vreme kao radnih dana.

Član 7 – Obaveze Izborne komisije za žalbe i prigovore

1. IKŽP će koordinisati svoje aktivnosti sa CIK i PK, u skladu sa Zakonom o opštim izborima, tokom čitavog izbornog procesa;
2. Nakon donošenja konačne odluke na osnovu žalbenog postupka, IKŽP će koordinirati aktivnosti sa DT i PK u pravcu identifikacije, obaveštenja i pružanja dokaza, žalbi i drugih dostupnih materijala koji se bave slučajevima koji mogu predstavljati krivično delo.

Član 8 – Obaveze Sudskog saveta Kosova

1. Svi slučajevi pokrenuti od strane Tužilaštva Kosova koji se odnose na izbornu prevaru /zloupotrebu/ biće tretirani od strane sudova kao predmeti sa prioritetom i da će se suditi bez odlaganja.
2. Sudovi, će osigurati efikasno izvršenje svih odluka u vezi sa slučajevima koji su pokrenuti kao rezultat izbornog procesa.

Član 9 - Zajedničke obaveze stranke potpisnice

1. Stranke potpisnice će usvojiti svoje planove delovanja i obezbediće da njihovi planovi budu usklađeni sa ovim memorandumom i između njih;
2. Stranke potpisnice će aktivno raditi na senzibilizaciji javnosti u centralnom i lokalnom nivou o posledicama, rizicima vezanih sa krivičnim delima protiv prava glasa uključena u Krivičnom zakoniku, kao i drugih kršenja izbornog procesa;
3. Stranke potpisnice kontinuirano će prikupljati informacije i proizvođiće sveobuhvatne izvještaje, ažurirane statistike u vezi napretka/progresu/ izbornog procesa i postupaka odgovarajućih institucija, koji su predstavljeni javnosti;
4. CIK u saradnji sa strankama potpisnicima ponudi će obuku za osoblje koje je uključeno u izbornom procesu, da bi obezbedili module i jedinstvenu obuku. Stranke potpisnice obavezuju svoje osoblje da pohađaju ove obuke.

Član 10 – Koordiniranje stranaka potpisnica

1. Stranke potpisnice određuju po jednog koordinatora od svog stalnog personala, koji će biti odgovoran za koordinaciju institucionalnih postupaka, i za sprovođenje i ocenjivanje primene ovog memoranduma;
2. Putem koordinatora, ili ako je potrebno, čak i putem njihovih predpostavljenih, stranke potpisnice redovno se sastaju kako bi koordinirali institucionalne postupke, i ispunili obaveze i ciljeve ovog memorandum;

3. Državni tužilac imenuje Nacionalnog koordinatora iz redova Državnog tužioca koji predsedava institucionalne sastanke, i odgovoran je za pripremanje

Član 11 – Saradnja sa NVO

Stranke potpisnice saraduju sa organizacijama civilnog društva i medijima kako bi ispunili odgovarajuće obaveze koje proističu iz ovog memoranduma i informacija za javnost.

Član 12 – Usaglašenost

Sve obveze koje proizlaze iz ovog Memoranduma o saradnji i radnje koje se preduzimaju pozivajući se na ovu saradnju moraju biti u potpunosti u skladu sa zakonima koji su na snazi u Republici Kosovo.

Član 13 – Završne odredbe

1. Deo ovog memoranduma je dodatak /prilog/ *Institucionalne radnje za kontinuiranu koordinaciju*, koji sadrži radnje koje će svaka institucija preduzeti, u različitim fazama izbornog procesa, s ciljem jačanja kontinuirane institucionalne saradnje;
2. Stranke potpisnice posvećuju se da ispune radnje predviđene u dodatku *Institucionalne radnje za kontinuiranu koordinaciju*, u cilju ispunjavanja obaveza koje proizilaze iz ovog memoranduma ;
3. Ovaj memorandum može biti praćen informativnim i detaljnim uputstvom o zakonskim obavezama, uz dobre standarde, pravila i glavnim postupkom izbora, sa ciljem da pomogne tužiocima, policijskim službenicima, sudijama i pravnicima u rešavanju predmeta koji se odnose na izbore.

Član 14 – Stupanje na snazi i povlačenje

1. Ovaj memorandum saradnje aktivira se za svaki izborni ciklus odmah nakon njihovog objavljivanja i važi tokom čitavog izbornog procesa.
2. Ovaj Memorandum saradnje može biti izmenjen ili raskinut sporazumom svih stranaka potpisnica ili na zahtev bilo koje institucije, u slučaju procene od strane stranaka potpisnica da nije dalje potreban, ili u slučaju promene institucionalnih nadležnosti.

2 februar 2016 god.

Potpisano od:

Valdete Daka
Predsednik CIK

Shpend Maxhuni
Direktor PK

Aleksander Lumezi
Državni tužioc

Nazmije Ibrahim
Predsednik IKŽP

Enver Peci
Predsedavajući SSK

PRILOG 1 : INSTITUCIONALNE RADNJE ZA PERMANENTNO KOORDINIRANJE

1. Predizborni period (pre raspisivanja izbora)

=	Centralna izborna komisija	Izborna komisija za žalbe i prigovore	Državni tužioc	Policija Kosova	Sudski savet Kosova
PREDIZBORNI PERIOD	<p>Održavanje baze podataka lica koji su prekršili na prethodnim izborima;</p> <p>Osigurati da su političke stranke platili svoje novčane kazne i zakonske obaveze pre certifikacije izbora;</p>	<p>Razvoj akcionog plana za izbore;</p> <p>Održavanje baze podataka osuđenih osoba od strane IKŽP kojima je zabranjeno učešće u izborima(kao kandidati,administrativno osoblje);</p> <p>Informisanje CIK o spisku osuđenih osoba i političkih stranaka koji nisu platili novčanu kaznu;</p> <p>Šire informisanje javnosti o načinu podnošenja prigovora i žalbi;</p> <p>Nudi saradnju sa organizacijama za osmatranje u vezi nepravilnosti nastali po žalbi;</p>	<p>Obezbediti za CIK zadnju bazu podataka osoba koji su pod istragom ili imaju optužnicu za izborna krivična dela;</p> <p>Razvoj operativnog plana za distribuciju /raspodelu/tužilaca u svim opštinama tokom izbora;</p> <p>Razvoj operativnog plana, raspodela budžetskih sredstava da bi pratili zaostatak predmeta iz prethodnih izbora;</p> <p>Uspostavljanje kontakata i saradnja sa organizacijama za osmatranje ;</p> <p>Učestvovanje u vođenju programa CIK-a.</p>	<p>Koordinacija, usklađivanje, ostvarivanje i procena stepena rizika za QNR?, centralno skladište (CS), opštinska skladišta(OS), KKZ i QV, koordinacija i planiranje svih policijskih radnji u bliskoj saradnji sa CIK-om;</p> <p>Počinje implementacija Operativnog naloga PK-a u koordinaciji sa CIK-om, gde glavnu ulogu za javnu sigurnost ima PK;</p> <p>Monitorira i stara se za sigurnost predizborne kampanje, kao i vodi evidenciju i izveštava CIK o političkim skupovima ;</p> <p>Angažuje se za sigurnost i praćenje osjetljivih materijala, prethodno antiterorističko ispitivanje lokacija određenih od CIK-a, kao: KKZ, OS, QNR i CS-a i onda se bavi neprestano i o njihovom fizičkom sigurnošću;</p> <p>Prikupljanje i objavljivanje različitih statističkih podataka i izvještaja.</p>	<p>Blagovremeno obezbeđivanje za odgovarajuće institucije potpisnice zadnje baze podataka lica koji su osuđeni ili su u sudskim postupcima za krivična dela izbora;</p> <p>Nastavak suđenja predmeta iz prethodnih izbora;</p> <p>Objavljivanje sudskih odluka,i njihovo blagovremeno postavljanje na zvaničnom sajtu;</p> <p>Nastavak javne informacije o izrečenim kaznama od strane pravosudnih organa protiv lica koja su prekršili.</p>

2. Izborni period i dan izbora (raspisivanje izbora do potvrđivanja rezultata)

=	Centralna izborna komisija	Izborna komisija za žalbe i prigovore	Državni tužioc	Policija Kosova	Sudski savet Kosova
IZBORNI PERIOD I DAN IZBORA	<p>Osigurati da osobe koje su počinili krivična dela i prekršili izbore neće biti uključeni u administraciji izbora;</p> <p>Informisanje članova izborne komisije, biračkih mesta, tehničkog osoblja i birača o kaznama koji se primenjuju Krivičnim zakonikom;</p> <p>Nadgledanje predizbornog ambijenta, aktivnosti na dan izbora.</p>	<p>Informisanje političkih stranaka, posmatrača i birača o postupcima žalbi;</p> <p>Primena kazni i efikasnih novčanih kazni (proporcionalne) protiv subjekata koji su počinili kršenja iste prirode;</p> <p>Stalno informisanje javnosti o načinu rešavanja predmeta, posebno odluka koja se odnose na uvođenju sankcija;</p> <p>Osigurati da drugi organi slede slučajeve koji se odnose na IKŽP;</p> <p>Institucionalna koordinacija o međusobnom informisanju u vezi slučajeva predstavljeni od IKŽP u odgovarajućim institucijama ;</p> <p>Blagovremeno obaveštavanje CIK-a o okončanju postupaka rešavanja prigovora i žalbi od strane IKŽP, za certifikaciju konačnih rezultata izbora od strane CIK-a.</p>	<p>Postavljanje jednog do dva tužioca po svim opštinama Kosova tokom izbora;</p> <p>Koordinacija i saradnja o izbornim operacijama sa CIK i policijom na dan izbora;</p> <p>Brzo i tačno delovanje ako neko počini izbornu krivično delo.</p>	<p>Stara se za održavanje javnog reda i mira i napretka izbornog procesa;</p> <p>Nastavlja sa sprovođenjem Operativnog naloga PK –a sa merama sigurnosti u svim aspektima kao u : QV, KKZ,CD, OD,QNR;</p> <p>Efikasna koordinacija aktivnosti sa Državnim tužilaštvom i puna saradnja sa CIK-om u Operativnoj komori CIK-a;</p> <p>Prati i osigurava osjetljiv materijal na dan izbora, pre početka izbornog procesa i nakon okončanja izbornog procesa;</p> <p>Saradnja sa Tužilaštvom u odnosu na moguće incidente</p>	<p>Koordinacija sa Državnim tužilaštvom i IKŽP u mogućim predmetima o izbornim prekršajima;</p> <p>Brzo delovanje i početak postupka za rešavanje izbornih predmeta;</p> <p>Davanje prednosti i rešavanje predmeta koji mogu uticati na konačne rezultate;</p> <p>Informisanje javnosti u vezi sa odlukama sudova o predmetima izbora, i objavljivanje odluka u službenom sajtu ;</p> <p>Obezbediti da javnost ima pristup informacijama koje treba da budu transparentni , bez kršenja prava na lične podatke.</p>

3. Post-izborni period (nakon potvrđivanja rezultata)

=	Centralna izborna komisija	Izborna komisija za žalbe i prigovore	Državni tužioc	Policija Kosova	Sudski savet Kosova
POST - IZBORNI PERIOD	<p>Čuvanje materijala (glasačkih kutija, FPR, FRK) na osnovu uputstava IKŽP i DT;</p> <p>Pružanje dokaza i svedočenja za tužioce, sudije i policiju, po zahtevima;</p> <p>Učešće visokih opštinskih izbornih zvaničnika na sudskim raspravama, po svim opštinama Kosova;</p> <p>Kampanja u cilju povećanja poverenja javnosti u izbornim organima upravljanja;</p> <p>Kontinuirano praćenje svakog predmeta u sudskom postupku, i prikupljanje podataka i izveštaja;</p> <p>Doprinos u izbornoj reformi i razmatranje podzakonskih akata CIK-a.</p>	<p>Blagovremeno obaveštenje CIK u vezi glasačkih kutija (kodovi centara i biračka mesta) za koje treba sačuvati izborni material;</p> <p>Praćenje procesuiranja predmeta koji se referišu od IKŽP u DT i pružanje informacija po potrebi;</p> <p>Kontinuirani razvoj kapaciteta Sekretarijata IKŽP u vezi zakonodavstva izbornog procesa;</p> <p>Razvoj strategija o informisanju javnosti i transparentnost;</p> <p>Doprinos izborne reforme i razmatranje internih pravilnika i postupaka.</p>	<p>Stalno gonjenje osumnjičenih lica i protiv kojih je podignuta optužnica;</p> <p>Traženje pomoći i informacija iz upravljanja izbornih tela, po potrebi;</p> <p>Uputstvo CIK-a o centrima i biračkim mestima za koje treba da se sačuva izborni materijal;</p> <p>Koordiniranje sa organizacijama za osmatranje, ako imaju svedoke i dokaze;</p> <p>Doprinos u izbornoj reformi i razmatranje internih pravila i postupaka.</p>	<p>Prevoz pod pratnjom I obezbeđenjem PK-a osetljivog materijala od BM-a u OS-u i zatim za QNR;</p> <p>Obezbeđivanje QNR-a i CS-a do okončanja procesa;</p> <p>Stara se o javnoj sigurnosti i nakon objavljivanja preliminarnih rezultata i certifikovanja rezultata;</p> <p>Preduzimanje istražnih radnji u saradnji sa Državnim tužilaštvom, ako je potrebno.</p>	<p>Rešavanje i okončanje svih predmeta koji se odnose na izbore, i okončanje ovih predmeta pre nastanka novih izbora;</p> <p>Doprinos u izbornoj reformi i razmatranje internih pravila i postupaka.</p>